రామ భజన కీర్తనలు

Sl.No. 439

శ్రీరాములు.

ఇందు

రామభజన కీర్తనలు, కందార్థములు, తత్వములు, భజనకీర్తనలు, కృష్ణలీలలు కలవు.

ఇది

యెలమంచిలి ఆదెయ్యాఖ్యునిచే

రచియింపబడి

శ్రీమద్వేదాంతసారసంగ్రహాద్యపద్యశతపరిపూర్ణాచల

స్వరూపు లగు

బత్తుల లక్ష్మయ్యగారిచే

సవరింపబడి

గుంటూరు వాణీ ముద్రాక్షరశాలయందు

కే. బీ. కృష్ణారావుచే

ముద్రింపబడియె.

1916.

కలరగనిన్ను - గూర్చినుతించెద ॥భార॥ ౧ వీణాపు స్తకపాణి-నలువరాణి - వాణీనాజిహ్వాపైన -, వసియింపగ దేజనసీ॥భార॥ ౨ తలవాకిటనుండు - పొలతినాపైకృప - గలిగినాకైమైనప లుకులొసంగుమా ॥భార॥ 3 అంబాసుగుణకదంబావదనేందు - బింబామదరో - లంబాళకాలిక ॥ భార॥ ౪ ధరనులింగముగుంట - పురియందువెలసిన - గరుడవాహానుని - గాదిలి కోడలా ॥భార॥ ౫

* క వి వం శా వ ళి *

సీ॥ శ్రీరమణీశపా దారవిందార్చనా గ్రగణ్యులై వెలయువారు కమ్మవారు। సతతమాశ్రితజన సమితికష్టభీముల్ గడునెసంగెడువారు కమ్మవారు। ఆకొన్నవారిని చేకొనియన్నంబు గడువడినిడువారు కమ్మవారు। రేయుబవల్లుహరిస్మరణంబుచక్కగ జేయగలవారు కమ్మవారు॥ గీ॥ అట్టికమ్మవంశంబునయందుమిగుల। పేరుగాంచిరి యెలమంచివారలందు। నబ్ధిచంద్రునిగతిబుట్టి యప్పయాఖ్యు। సుగుతరయశోవిలాసుడై యొప్పుచుండె॥

క॥ ఆయనఘుడు పూర్వము నా
రాయణుడలల క్ష్మిబెండ్లియైనటులిల ల
క్ష్మియంబుజాక్షి పరిణయ
మైయాయువయందు ఘనులనాత్మజులదగ॥

మ॥ గనెనాదెయ్యనునాదిసుబ్బయను రాగంబొప్ప శ్రీరామచంద్రునిసౌమిత్రునిబోలువారినన ఘస్తోత్రావహ చారిత్రులన్ వనజాతాక్షినినాగరత్తమను భావంబెప్పుసంతోష మం

దునమున్గంసుఖసంపదల్ మెరయభూతుల్ మించగాం జెంద

క॥ అందాదిసుబ్బయాభిదు [౫౬
డందంబుగనాదెమాంబ నాత్మగృహిణిగా
నొందిశిరులందెనేనీ
చందంబున నెగడి విబుధసాంగత్యమునన్॥

చ॥ మెలగుచు పుణ్యమార్గముల మేలుగద్రిమ్మరుచున్ హితా
హితం। బులగనుచున్ పరోపకృతిపొంతలబోవుచు నన్య
చింతలన్। దొలగిచరించుచున్ హరివినూతనసద్గుణవర్ణ
నంబుని శ్చలతరభక్తిసల్పుచును సాధుపదార్చన జేయుచుం
డితిన్॥

గీ॥ హరిననేకవిధంబుల నాత్మదలచి
పత్రిలుకొజన్మమున కుసాఫల్యమనుచు
నీకృతిని జేయబూనితి నేకళాపి
దుండగానురమేశు భక్తుండగాని॥

శ్రీ శేషశైలాగ్రనివాసదేవతాభ్యోనమః.

తత్వములు.

నాదనామక్రియరాగం—ఏకతాళము.

ఎందుకు నీవీదుర్భ్రములనుబడి- జెందవుసుఖముల- ఓమ
నసా - మందమతివిగాకను శ్రీహరి నే - మారక దలచవె
ఓమనసా ౧ ఆశపాశములు - కోసివేసి ల - క్ష్మీశుని నమ్మవె-
ఓమనసా - గాసిజెందకను జేసునుపిమ్మట - దోసములంటవె
ఓమనసా॥ఎందు॥ ౨ బొజ్జలుపిల్లలు గలవనిమురయుచు - విఱ్ఱ
వీగకవె ఓమనసా - తొట్రుకొంపలో చిక్కినదానవు - బిడ్డలు

మానవె - ఓమనసా॥ ఎందు॥ 3 కాయము ప్రాయము - స్థిర
మనిమదిలో - కానక తిరుగకె ఓమనసా - హేయమనుచునీ-
కాయసుఖంబులు - రోయుము సమ్మతిగనుమనసా॥ ఎందు॥ ౪
ఎందరయిరో తలిదండ్రులు యికముం - దెందరు కాగలరో
మనసా - మందమతివిగాకను యిహసుఖముల - పొందువీడవే-
ఓమనసా॥ ఎందు॥ ౫ దాసదాసులకు - దాసుడననుచును -
దోసిలొగ్గవే ఓమనసా - దోసములెల్లనుబాసి శ్రీహరిని -
వాసముజేరవె - ఓమనసా॥ ఎందు॥ ౬ వీరవిర లింగగుంట
పురీశుని - మరుగుజేరవే ఓమనసా - కరుణమీరి యెలమంచి
ఆదెయను - మరువక బ్రోచెనె ఓమనసా॥ ఎందు॥ ౭.

శంకరాభరణరాగం—ఏకతాళం.

గురుడే దైవంబనరా - యిల- నరుడే హరియనిగనరా -
గురుడే హరియని - గురుతుగనమ్మిన - మరువక నిన్ను బ్రోచు
నుగదరా॥ గురుడే॥ ౧. యింతమదమేల - నే నెంతనిదెల్పు
దు- చాల- యింతటనైనను రంతులుమానియు - సంతసమున
భగవంతునిగొల్వరా॥ గురుడే॥ ౨. చిన్న పెద్దలనుజూచి- బహు
మన్ననతోదగ లేచి సన్నుతులొనరించిన - సద్గతిగని - యెన్న
రానిసుఖమనుభవించెదవు॥ గురుడే॥ ౩. కామమోహములజి
క్కి - కనుగానకబల్ - పొగరెక్కి - నీమముచెడి- పరకాంతల
గూడిన- నీమహిబహునరకములజెందెదవు॥ గురుడే॥ ధారుణిలిం
గముగుంట- పురధామునిగొల్చిన తంట- దీనును ఆదెయ్యాఖ్య
దాసునిక- కూరిమిబ్రోచును- నేరమునెన్నక॥ గురుడే॥ 2

నాదనామక్రియరాగం—జుల్మతాళము.

ఎన్నాళ్లు బ్రతికినను - యేమిసామ్రాజ్యంబు - విన్నావో లేదో - ఓమనసా - పన్నుగాయమునిపాల్ - బడకమునుపే. హారిని. సన్నుతించవె మూఢమనసా॥ ఎన్నాళ్లు॥ ఆశకును మితిలేదు - దోసమెరుగకనీవు - మోసపోకవె మూఢమనసా - నాశవిరహితచిత్తు - కాశునెరనమ్మినను - గాసిజెందవు - మూఢమనసా॥ ఎన్నాళ్లు॥ పుట్టుగిట్టుచునున్న - పుడమిలోపలనీకు - యిట్టికష్టము లేలమనసా. పుట్టుగిట్టుటలేని - గుట్టుదెల్పినగురుని - పట్టువీడకుమూఢమనసా॥ ఎన్నా॥ గురుడె పురహారుడనుచు - గురుతు దెలిసినవారి - మరుగు జేరవె మూఢమనసా - గురుడె కేవలపరాత్పరుడనుచు దెలిసియును - నెరనమ్మి నిజముగను మనసా॥ ఎన్నా॥ దాచిపెట్టిన ధనము - దాయాదులకునౌను - దానధర్మము జేయుమనసా - గోచియైననుగాని - గొనిపోవుదువెనీవు - చీచి నీకిది తగునెమనసా॥ ఎన్నా॥ తల్లిదండ్రులు మరియు నెల్లబాంధవులును - కల్లలని దలపోయుమనసా - యిల్లువిడిచియు ప్రాణి - నెల్లిపోయేనాడు - తలిదండ్రులెవ్వరోమనసా॥ ఎన్నా॥ ధరనులింగముగుంట పురమందునెలకొన్న - హారినిమరువకె మూఢమనసా - అరలేక యెలమంచి - ఆదెయాఖ్యదాస - వరుని బ్రోచెను మూఢమనసా॥ ఎన్నా॥ 3

మధ్యమావతి రాగం — ఆటతాళము.

మాయదీ యీతనువురా - భ్రమచేతగ్గలైను - మట్టికుండనుకొనుమురా॥ మాయదీ యీతనువుమీదను - మమతలన్నియు వదలివేసియు - బాయకను సద్గురుని జేరియు - నేయరా పరిచర్యలన్నియు॥ మాయది॥ ఘనుడ నేననుకొంటివి - నీలోన

యున్న - ఘనుని దెలియకుంటివి- అనయము రోగాలకొంప-
అంతు తెలియదు దుంపద్రెంప - వినయమున సద్గురుని జేరియు
కనుముము క్తిని ఘనత బెంప॥ మాయది॥ పరసతులజతగోరకు
పాపంబటంచును - పరుల ధనమునుగోరకు - యెరిగియెరుగని
తప్పులున్నను- గురుని జేరిన నుదుము జేసియు- పరమపదమార్గం
బోసగి- చిర- తరసుఖామృతవృష్టిమునుంచును॥ మాయ॥ కుల
మె ముఖ్యంబనకురా - ఋషులెల్ల రునుయే - కులము వారో
చూడరా - కులముతో బనియేమి ముఖ్యము గుణముగలిగిన
జాలు - నంతటగురుని జేరిన - పరముగలుగిది - యరయకను
మోసపోకుమురా॥ మాయ॥ కండకాసరమెలరా - యిహాభో
గములలో - నుండినను మోసంబుర- కండలును మాంసమును
నెత్తురు- మెండుగను గలిగుండు దేహము- పంటనాకు విధంబు
నను భూమండలంబున రాలిపోవును॥ మాయ॥ ధరను లింగము
గుంటను- వెలసిన శ్రీహరి- కరుణగల్గినచాలును - మరువకను
యెలమంచి ఆదెయ- నరమరేమియు లేక బ్రోచెను- స్థిరముతెలిసి
నాముర హరునిపద- సరసిజంబులు- నమ్మిగొల్వుము॥ మాయ॥

బేహాగ్ రాగం—ఆటతాళము.

రాములకు దయరాదు - సీతమ్మ నను బ్రోవుమని- బ
హు ప్రేమతో దెల్పవె మాయమ్మ - పామరుండను నేను జే
సిన - పాపములు యెడబాపు మనుచును - కాముకేళి విలా
సమున నీ - కాంతునకు కనుసంజ్ఞ జేయవె॥ రాములకు॥ దా
సులకు దాసుడను నేనమ్మ - దయతోను బ్రోచె భాసురాంగి
వి నీవె మాయమ్మ - వాసిగను యీవేళనాదు - గాసిదీర్చక

నున్న - తనకిక మోసమని నే ముందు దెల్పితి - యీసరికి నీ వైనజెప్పుము॥ రాముల॥ తల్లిదండ్రియు మీరెనాకమ్మ- మీ కన్న దైవము లెల్లలోకములందు లేరమ్మ- పల్లవాధరి నాదు మది రంజిల్ల వేడితిమిమ్ము సతతముకల్లయుగమున పుట్టజేసియు తల్లడింపగ జేయతగునటే! రాము॥ శరణు శరణని యన్న వారిని- చేపట్టిబ్రోచె చేతికంకణ మున్నదనుచువిని బిరబిరను తనమరు గు జొచ్చిన వెరువ వలదనడేమి సేయుదు - కరినిగాచిన మా టనిజమని గట్టిగా నేనమ్మజాలను॥ రాము॥ యెండవానల కో ర్వలేనమ్మ - సంసారమనెడు సింధు సాగర మీద లేనమ్మ - మండుచును దండధరుడును - బహు గుండె లదరగ చెందుననిని - యండజేరితి బ్రోవకుండిన - మోసుగా నపకీర్తి గల్గు ను॥ రాము॥ యిలనులింగముగుంట పురమందు - వెలసినహరి కి కులసతీమణివంచు - మనమందు తెలిసియును - యెలమంచి ఆదెయ - పలుగతుల నిను వేడె గావున- నలుకు లేకను బ్రో వుతల్లి - నార్యజనకల్పకవల్లి॥ రాములకు॥ 5

నాదనామక్రియ రాగం—జంపెతాళము.

రామజగదభిరామ - రఘుకులాంబుధిసోమ - రాక్ష సాంతక సీతారామ - కామజనక నీదు - కరుణ జూపవదేమి- యేమనందును సీతరామ॥ రామజగ॥ అందమైనటువంటి - సుందరాంగుల జూచి - సొందుగోరితి - సీతరామ - ముందు యమభటులచే జెందరాని బాధ - నొందవలసెను - సీతా రామ॥ రామజగ॥ ఆశలోపల జిక్కి - దోసమెరుగక నేను - మోసపోతిని సీతరామదాసులకు దాసులకు దాసుడను దా

సుడనుదాసుడను - దోసమెన్నకు సీతరామా॥ రామ॥ సతతమును భక్తులకు - గతినీవెయని - వేదశ్రుతులు బల్కగవింటి రామా - అతిపాతకుడను స - న్నాదరించి (న) - పతితపావన సీతా రామా॥ రామ॥ యెన్నెన్ని జన్మములు యెత్తితిని - యింత కునిన్ను జూడను సీతారామా॥ పన్నుగా నీపాదపద్మముల సన్నిధి - నన్ను నిల్పుము సీతరామా॥ రామ॥ పెక్కు విధ ముల నిన్ను - నిక్కముగ వేడితిని - దిక్కునీవని సీతరామా॥ టక్కుసంసారమున - గ్రక్కునను ద్రోయకను - చిక్కుబాపు ము సీతరామా॥ రామ॥ ధరను లింగమగుంట పురమందు నెలకొన్న దశరథతనయ శ్రీరామా - అరలేక యెలనుం చి ఆదెయ్యాఖ్యునిబ్రోచి - బిరుదు నిల్పుము సీతరామా॥ రామ జగదభిరామ - రఘుకులాంబుధి సోమ - రాక్షసాంతక సీతా రామా॥ 7

ముఖారిరాగం — ఆటతాళము.

ఎంతవేడిన రామ నాను - చింతబాపవు పరంధామ - ఎంతవేడినగాని పంతమేటికి నాపై - యింతకఠినుడవనుచు - అంతు తెలియక పోయె॥ ఎంత॥ ముజ్జగంబులు గర్భమునను - నిలిపిన మూర్తి వంచనిన్నిన్నా నారు - సజ్జనావన నిన్ను - సం స్మరించినవారి సజ్జజేరిన చాలు పావనచారిత్ర॥ ఎంత॥ నీవెది క్కని నమ్మినార నేనితర దైవముల మదిదలచనేర రావణుని తమ్మునందు బ్రోవుమని వేడగను - కావవే సత్యగుణ కౌసల్యా సుకుమార॥ ఎంత॥ రాక్షసాంతకభీమ - రమణ - నాపైన కక్షయాలను త్రిశిరహరణ - పక్షివాహన నన్ను దీక్షబూని

యువేగ - రక్షించకున్న నీ దక్షత్వమిక నేల॥ ఎంత॥ యిలను
లింగముగుంట పురము - నందు వెలసిన - హరి నీదు నామము
యెలమంచి ఆదెయ్య సలలితంబుగ గొల్వ దల - పులేదా -
బ్రోవచలమేమి ఫలమేమి॥ ఎంతవేసినగాని రామ॥ 7

జంఝూటిరాగం—ఆదితాళము.

దండమయా - వేదండవరద నీ - అండ జేరితిని బ్రోవ
ర - కుండలీంద్రశయనా మృదుభాషణ - అండజరాట్కాంఖా
ణ॥ దండమయా॥ పాపపుణ్యములు పాలన జేసెటి - ప్రభువని
నిను నే వేడితి - రేపుమాపు నీదాపు జేరినీ - రూపు జూపమ
ని కోరితి॥ దండమయా॥ దోసిలొగ్గినటువంటి భక్తులను - గా
సిదీర్తువని వింటిని - వ్యాసవరద - సుజనావన దురిత ని - రా
స - బ్రోవరమ్మంటిని॥ దండమయా॥ హరి హరి యనుచును
పరిపరి విధముల - మొరలిడినను దయలేదా - కరిని గాచిన
టువంటి బిరుదు నెక్కడి కేగెనో భువిమీద ॥ దండమయా॥
యిల లింగముగుంట పురీశుని నిను - కలనైనను నే మరువ -
చలమేలను యెలమంచి ఆదెయ్యను - సరగున బ్రోవగ రా
వ॥ దండమయా వేదండవరద నీఅండ జేరితిని బ్రోవర॥ 8

ముఖారిరాగం—అటతాళము.

పతితపావన నామ - పాహి శ్రీరఘురామ - గతిజూ
పవది యేమిర - అతులితంబుగ నీదయారస మధికముగ నా
కొసగకున్నను॥ హితపుడిగి నీ బిరుదు పేర్మిని - యేమిటికి
గాకుండ జేసెద॥ పతిత॥ దాసులపోషించె దైవశిఖామణివి -
దయలేదా నామీద - వాసవార్చిత పాదయుగళ మహి - సు

తాధిప బ్రోతువని మది - నాసజెందితినయ్య - భక్తుల గాసి దీర్చిన ఘనతగల్గును॥ పతిత॥ కరి ప్రహ్లాదుల మున్ను - కాచి నావని విన్న - కరుణ నాయెడ లేదుగ - అరమరేటికి బిర బిరను నే - మొరలిడిన వినవేమి సేతును - పరమపురుష కృపాజలధి - భవపాశఖండన - పాపశితావన॥ పతిత॥ దిక్కులేని వారి - దిక్కు జూచిన ఘనత - తక్కువా నను కొంటివా - మొక్కడను గనుగొన్న నీవయి - పెక్కుమూపుల దాల్చి జగమును - అక్కజంబుగ బ్రోచు చుండెడి - చక్కని దొరవనుచు నమ్మితి॥ పతిత॥ యిలను లింగముగుంట - నిలయసజ్జనగేయ - విలసిత మృదుకాయ - లలితముగ యెలనుంచి ఆదెయ పలుగతుల నిను వేడెగావున - చెలువుగను మీదయకు పాత్రుని - జేయుమా లేకున్న భయమా॥ పతిత॥ 9

శంకరాభరణరాగం—ఆదితాళము.

మురళిధరా నా - మొరవిని బ్రోచెటి - దొరవని నెరనమ్మితిర - కరిమొరవిని రక్షించిన మాడ్కిని - గావరాదనాద- దేవ॥ మురళి॥ పాపహారణ నాపాపములెల్లను - పారదోలవేర - రేపుమాపు నీవని జేరితి నీ - రూపు జూపవేర - మురహార॥ మురళి॥ పరమపురుషభవ - పాశవిఖండన - గరుడగమనగిరి ధీర - చిరతర సౌఖ్యమొసంగుము నమ్మిన - చెరచేవారలు గలరా॥ మురళి॥ యెల్లదేవతల కన్న మిన్నవని - యుల్లమలర వేడితిని - కల్లలేక - నాపాలనుండుమీ - కంసహారణ దయబూని॥ మురళి॥ నూర్మిమీర లింగముగుంటను - నెలకొన్న దేవకీతనయా - భర్మవసన ఆదెయదాసుని దు -

మ్కార్ణంబులు కడజిమ్మవేయుమా॥ మురళీధరా నా మొరవిని బ్రో॥ చేటి॥ 10

ముఖారిరాగం—ఆటతాళము.

శ్రీ రామనినునమ్మియుంటి - నాదుచింత బాపుము రామ యుంటి॥ శ్రీరామనిను జేరి - సేవ జేసినవారి - కారోగ్యభోగ ములబ్బునంచనివింటి - మేరుధీరసుధీజనావన - సారసాయత నేత్రననుసం - సారదుఃఖమునందగుల్పక - పారమార్థికదయ నుజూడుము॥ శ్రీరా॥ ఎంత వేడినసీతరామ - మదిరవ్వంతయిన కరుగదుచలమా - పంత మేటికినాతో - ఫణిరాజశయననీ - చెంత జేరితి నాదు - చింత లెల్లను బాపు - యింతకరినుడవనుచు నెరుగక - రాంతకానటులయినననునీ - చెంత జేర్చిసుఖంబొసగి - ఙ్కించుమాసుగుణాభిరామా॥ శ్రీరా॥ సారసాక్షమృదుచరణ - యిదిమేరగాగానుత ద్రుహిణ - కోరినవారల - కోర్కె దీర్చెదవని - జేరిపెద్దలవలన - సారెకువినినేను - జేరితినిమీ పాదసన్నిధి - సేరమునుమదినుంచకనుదయ - మీరజూడు మునీరదాభశ - రీరదురితనివార - శుభకర॥ శ్రీరా॥ యిలను లింగముగుంటపురమునందు - వెలసినహరినీదుచరితము - యెల మంచిఆదెయ్య - పలుగతి వేడెను - కలకాలమొకరీతి - గను పాలనము జేయు - యిలనుతాధిపజననమరణం - బులనుబడితపి యింపజాలను - వలనుగాకైవల్యమొసగియు - సలలితానం దునిగ జేయుము॥ శ్రీరా॥ 11

కృష్ణా వాసుదేవా। హృషికేశాయనవేమనసా॥ కష్టా ములబారదోలి - యిష్టాపదవులిచ్చూనే ॥కృష్ణావాసుదేవా॥

తల్లిదండ్రులెవరేనీకు - తరచిచూడగా - తల్లియే - శ్రీసీతా దేవి - దండ్రియే శ్రీరాములుగా॥ కృ॥ బంధులా పుత్రులెవరెకడుగ। ర్వాంధంబునబడిగూలకే యిందీరరమణునిదాస - బృందము లేనీబంధువులు॥ కృ॥ కోటివిద్యలునేర్చినను - యీ। కూటికే గద - చూడగా - కాటికి వేంచేసె వేళ। నోటిమాటలేదుగా॥కృ॥ ధారుణీలింగముగుంట - ధాముసిగ ఢుదలచవే - కూరిమూయె లమంచి ఆదెయ। నేరములు క్షమియించెనే ॥కృష్ణవాసు దేవాయని॥ 12

ముఖారిరాగం — అటతాళము.

శ్రీరామచంద్ర। కరుణాసాంద్రా సేవితమునీంద్ర- సూరాన్వయతిలక సూరిజనావన - సారసాయతనేత్ర - సన్నుతచారిత్ర॥ శ్రీరా॥ యెంతా వేడుదుర - యింతటనైన సచింత దీర్చవేమిర - పంతమసీకు హనుమంతాదివానరుల - నెంతో మోదంబున నేలితివటు నేలు॥ శ్రీరా॥ గయరాదెందుకురా- దాసులనేల దలచవదిమేర - భయరహితమైన సత్పథమొసగి- పాపసీ। చయములుబోగొట్టి। సంతరించుము - సామి॥ శ్రీరా॥ కరుణాలవాల సద్గుణశీల - కాంచనచేల - పరమపురుష మురభంజన - చంద్రశేఖర చాపఖండన - సరసాలమండన॥ శ్రీరా॥ లింగముగుంట - పురిపాల - లలితగుణజాల - మంగళమిల- యెలమంచి ఆదెయ్యకో - సంగుమయ్యభాసు - రాంగదుర్జనభంగ ॥శ్రీరామచంద్ర॥ 13

కమాంచిరాగం — అటతాళము.

రారశ్రీహరి జానకీపతి - నేరమేమియులేదురా - ఘో

రమైన పాపములకొన - గోటజిమ్మివేయిరా॥ పాపహరణసీదు రూపము - జూపిముదమునొసంగరా - పన్న బాపరానటువం టి చింతను - బాపిముక్తినొసంగరా॥ రారా॥ పిలచితే పల్క పదియేమది- భీతిజెందితివేమిర। పలికితేనోటి ముత్యా। లొలుకు నేమో జెప్పరా॥ రారా॥ దాసవరద నిరంతరముబహు। జేసి తినినీసేవరా - వాసిమీరగ బిరుదుచెల్లిం। పగసమర్థతబూ నరా॥రారా॥ ధరనులింగముగురిట - పట్టణ ధామ - పరమ దయాకరా - సరసముగ యెలమంచిఆదెయ - సన్నుతించెను బ్రోవరా॥రార శ్రీహరి జానకీపతి నేరమేమియులేదురా॥ (14)

కమాచిరాగం——ఆటతాళము.

ఏదిరానిదయను జూపకు - యేమినేరము రాఘవ- సాదరంబున నీప్రసాదము - మోదముతో నాకొసగవా ॥ఏది॥ ఏమియెరుగనిబాలుడను యేలాగుబ్రోచెద ఓహరి - కామితా ర్థములొసగి బ్రోవుము - కరిని నేలిన శ్రీహరి॥ ఏది॥ ఎన్ని నేర ములున్నగాని - కన్న సుతునిమాతిలో - పన్నుగా పడద్రో యుతండ్రులు - నున్నవా యేభూమిలో॥ ఏది॥ కాయమే స్థిరమ నుచునమ్మి - ప్రాయమును బోగొట్టితి - రోయకను యమ లోకమునకు - ద్రోయకుము సీతాపతి॥ ఏది॥ పాతకులకెల్లను నేబహు- పాతకుడనై యుంటిరా- ఖ్యాతిగను ప్రహ్లాదునేలిన- రీతినన్నిక నేలరా॥ ఏది॥ దిక్కు లేనివారికెల్లను - దిక్కునీవెయ నుచును - నిక్కముగ బుధులన్న మాటలు - టక్కులుగ మది దోచెను॥ ఏది॥ ధరణిలో యెలమంచి ఆదెయ - దాసవర్యుని బ్రోవుమీ - పరమపురుష రమామనోహర - పాహిమాం-

మురసంహార॥ ఏదిరా॥ (15)

కళ్యాణిరాగం—అటతాళము.

దండమొనర్తునయ్యా శ్రీరామయ్యా॥ దండ॥ దండమొనర్తు నియండజేరిపాద - పుండరీకములకు - నిండువేడుకతోడ॥ దండ॥ చండదానవశిక్షణ - నుతముసిగిణ - పండిత సంగక్షణ - కుండలిశయన బ్రహ్మాండాదినాయక - చండాంశుకులభూప - సరిదీశమదశోష॥ దండము॥ కౌసల్య వరతనయ - నిరతమునాకు కాంక్షలుదీర్చుమయ్యా - వాసవాదిసుర వందితపాదానాగాసిదీర్చి బ్రోవు కమనీయవిగ్రహా॥ దండ॥ యెలనులింగముగుంటను - వెలసినహరి - యెలమంచి ఆదెయను - కలకాలమొకరీతిగను పాలనముజేయు - కలుములొసగి నిత్యకల్యాణదాయకా॥ దండ॥ (16)

ఝంఝూటిరాగం—ఏకతాళము.

నల్లనయ్యా నావల్లనేరమేమి - అల్లగొల్లదానియిల్లుజేరుటేమి॥ నల్లనయ్యా॥ సుదగాంగుడ నీపొందుగోరి - డెందమందు నమ్మితిమిమీరి॥ నల్లనయ్యా॥ నిన్నుబాసి- నిమిషముండజాల - కన్నియలలో చుల్కనైతిచాల॥ నల్లనయ్యా॥ అంగజూనిబారి కోర్వజాల - ఖగతురంగ నన్నిటుజేయమేల॥ నల్లనయ్యా॥ లింగముగుంట పురివాల - మోహనాంగ కరుణించుమీవేళ॥ నల్లనయ్యా॥ (17)

అసావేరిరాగం—ఆదితాళము.

ఇందిరరమణుని - పొందుగోరినదాన - యిందువేగమెతేగదే॥ సుందరాంగి వాని యిందుదెచ్చిన పది - మందిజూడగ

ముద్రి_ సందేహమును లేక- అందమగు పదియారువన్నెల - కుంది
టంబగు పసిడిపతకము- సందెలును కంకణంబులుమణి _ హారి
ములునీకిత్తుము దమున॥ యిందిర॥ నల్లనయ్యతో పొందే - వల్ల
నైననాకు- నెల్లగ నొసగూర్చవె- కల్లమాటలుగావు - గొల్ల
భామలపొందు- చెల్లుననుచునాడు- యిల్లుజేర్చిన నిన్ను తల్లివని
నీమేలుమరవక - యుల్లమున నుతియించుచుండెద - పల్లవా
స్త్రుని ఘోరశరముల - పాలుజేయకుమమ్మ తాళను॥ యిందిర॥
పండువెన్నెలబయట _ నుండుమనిపోయినా - యుండకరాకుం
డెనె- అండయెవ్వరు లేరు- దండమొనర్చెద- నిండుసూరావనమున
నుండితిగదవె నా- గుండియలు జలజలమనియె బహు- గండు
తుమ్మెదగొదలకును నే - నుండజాలను భూమిపై నే - దండ
మానరో దయనుజూడవె॥ యిందిర॥ సక్కావదీరనా_ చక్క
నిసామికి- మ్రొక్కితినని దెల్పవె_ పక్కజేరియు నాదు చెక్కిలి
నొక్కుచు- పెక్కుబాసలుచేసి- చిక్కకయెటుజనెను- నిక్క
ముగ మన్మథుడునన్నిక- పెక్కుబాధలు బెట్టుచుండెను- అక్క
టా యికనైపజాలను - అగ్నిలో పడియైనచచ్చెద॥ యిందిర॥
ధరనులింగముగుంట - పురిపరిపాలుడౌ - సరసిజాయత నేత్రుని_
పరిపరివిధముల ప్రార్థించిదెమ్మయే _ వెరపునైననా _ కర
ప్రుదీరునట్లు దరిశనమునొసగియును ఆదెయదాసవర్యుని బ్రోవు
మను మోహతరుణి యిక నాలస్యమైనను పరువునంతయు భంగ
పరచెద॥ యిందిర॥ 18

ముఖారిరాగం—ఆదితాళము.

సరోజాక్ష యిటురార - నామొరాలకింపవదేరాధిర _

బిరాననాకును - నరాలొసగినీ - పరామరికయుంచరా పరా త్పరా॥ సరోజా॥ వందనమిదె గోవిందా మునిబృందవినుత యానందహృదయహారి- కందర్పకజనకా నామునగల_ సందియ ములుదీర్పుము శ్రీరమణా॥ సరోజ॥ కరికిబట్టు మకరంబు- దానిమొరకు వినియు శీఘ్రంబున నరిగియు- ఘురియనుచు మక రితలద్రుంచితివి_ పురందరాదిక సురావళిబొగడ॥ సరోజ॥ కుం తిపుత్రులనుగాంచి_ వారిచింతదూర్చి రక్షించిమించి_ అంతరం గపతివై వెలసిన ని- న్నెంతనిబొగడగ _ నే స్తుతి మురహార॥ సరోజా॥ పూర్వంబున కనకాక్షుబల - గర్వమడచి భూకాంత కుముదమును - పర్వతధర యొసగినవాడవుగద - సర్వరక్షకా సదమలచరితా॥ సరో॥ ధాను శిలింగముగుంట_ పురీధాము-మా నినుతపరాత్పర - నారివనమున ఆదెయదాసుని దయమీర బ్రో వరా సాధుజనావన॥ సరోజా॥ 19

జంఝూటిరాగం—జల్ప తాళము.

శ్రీరమాపతి - నీపాదమేగతి॥ శ్రీరమా॥ శరణంటిని పావనమతి - సకల సురనుత॥ శ్రీ॥ పాపభంజనా - నీప్రాపు గోరితి - బాపుము నీదయ నామొడ - పాపరాధుడను॥ శ్రీర॥ నమ్మియుంటిరా - యభయమొసంగరా - సమ్మతిగలదా స జనుల సొమ్ము నీవేరా॥ శ్రీర॥ సారసనయనా - గిరిధీరసద్గుణ మారజనక భుజగశయన - మంజులవచనా॥ శ్రీరమా॥ కోరి కదీర - లింగముగుంట లోపల - భూరివైభవమున వెలయు పూజితామర॥ శ్రీరమా॥ 20

కన్నడరాగం—ఆటతాళము.

౧ శ్రీపతి మొరవిను - శీఘ్రమె బ్రోవ్రనను॥ శ్రీ॥ తాపసజనహృదయ - తామరసభాస్కరా॥ శ్రీప॥ ౨ సాధుజనావన - వేదాంత వేద్యనా - బాధలు మాన్పుము - పన్నగశయనా॥ శ్రీపతి॥ ౩ పాపవిమోచన - పాలితసురగణ - సాపరాధుడనను - చక్కగ జూడుము॥ శ్రీపతి॥ ౪ పారావార గభీరా - గిరిధర - నారాయణ నీ - నామమె నమ్మితిరా॥ శ్రీపతి॥ ౫ ధరనులింగముగుంట - ధామగోపాలకా - మరువక ఆదెయ్యను - మన్నించిన ఘనమిక॥ శ్రీపతి॥ (21)

జంఝూటిరాగం — జంపెతాళము

వందనాము జేతునీకు - నందనందనా పరాకు॥ వంద॥
సందియంబు దీర్చునాకు - బంధంబుల రూపు మాపు॥ వంద॥
నమ్మియుంటినిన్ను గొలిచి - ఇమ్ముమాకు శిరుల్ బిలిచి॥ వంద॥
ధర లింగముగుంట పురా - ధామనన్ను యికచేకోరా॥ వంద॥

ముఖారిరాగం — ఏకతాళము.

మారజనక రారా - నవనీతచోరా॥ మార॥ కోరినిన్నె వేడితిర భారమును దీర్చుటకు॥ మార॥ ఘోరమైన సంసారాంధకారమును బారదోలి - కోరితినీసన్నిధినను - చేరదీసికోరా శౌరి మార॥ ఆరుచక్రములపైని - మేరుశిఖర మందుచూడ - ధీరుడవై వెలసినసత్యం - గారవిగ్రహా మొరవిని॥ మార॥ సచ్చిదానంద స్వరూప - మెచ్చుటనై ననునీవై - ముచ్చటగ పదునాల్గులోక - ములకు నాధుడవైతివి॥ మార॥ ధరనులింగముగుంటపురి - ధామ ఆదెయదాసవర్యుని - మరువక బ్రోవుము కరుణ - మెరయపరమపురుషహారి॥ మారజనక రారా॥ (23)

ఫీలురాగం—అటతాళము.

మనస శ్రీగురుమూర్తిని - మానకదలచవె॥ మన॥ ఘన తరబాధలను - కడు జిమ్మివైచును॥ మన॥ గర్వముమానవె- సర్వముతానవె- నిర్వాణపదమబ్బునని - నెరనమ్ముము నిరతమును॥ మన॥ సారములేని సం - సారమె నిజమంచును- ఊరక చెడిపోకుము - గారడియని యెంచుము ॥మన॥ పదునాల్గులోకములు - చెదరక యుదరమున - కుదురుగనిల్పిన - బుధజనమాన్యుడు॥ మన॥ ఆదెయదాసుని - భేదములేకను - మోదమునబ్రోచెను మేదినిలోపల ॥ మనసా॥ (24)

అసావేరి రాగం—అటతాళము.

వందనములుచేతు - వచ్చిపోయొకసారి - యిందువేగ మెసామిగ - సుందరాంగుడవని - చూచిభ్రమించితి - డెందా మునందు యానందమాయెనుసామి॥ వంద॥ చుక్కాలరాయుని- ధిక్కరించగజాలు - చక్కదనము నెన్నగా - యొక్కనిమిష మైన పక్క జేరియునాదు - మక్కువదీరనా చెక్కిలినొక్కర॥ వంద॥ అల్లదానిల్లు నీకిల్లునాయెర యే - వల్లతాళుదుసామిగ- యెల్లసౌఖ్యములు నీవల్లబొందెదనని యుల్లమునను యెంతో - యుల్లాసపడుచుంటి॥ వంద॥ మారూనిశరములు - పోరుబడజాలాను - దారిజూపవెసామిగ - కోరితి రాసామి - వేరుసేయ కనన్ను యేలరాయీ వేళ॥వంద॥వక్కలాకులుయివను- మక్కువగలదు - నాదిక్కు జూడవెసామిగ - పెక్కుబాసలు చేసి - నిక్కచూడవదేమి - టక్కరిజేసేవు - తాళగజాలను॥ వంద॥ యిలను లింగముగుంట - నిలయు శ్రీగోపాల - చలముసేయగ

మేల - యెలమంచి ఆదెయ్యాఖ్యుని బ్రోచుదొరవని - సలలి
తముగనమ్మి - చాలయాశించితి॥ వందన॥ (25)

నిన్ను బాసినిమిషమైన - నిల్వజాలసామిగ॥ నిన్ను॥ పన్ను
గనీపైని భ్రమ - యెన్నతరముగాదురా॥ నిన్ను॥ చుక్కలరా
యునికన్న - చక్కనివాడవని - మక్కువగలదురనీపై - పక్క
బాయకు ముక్కెద॥ కోటిసూర్యులైననీసరి - దీటురారని
తో చెరా - మాటిమాటికి కిటురమ్మని - నోటితోబల్కవేర॥
నిన్ను॥ కాలహరణమేలరార - జాలవయసు దానరా - జాలి
లేద స్త్రీలమీద - బాలకృష్ణదెల్పరా॥ నిను॥ చిన్ననాటి బాస
లన్ని - సున్న జేయన్యాయమా - కన్నులనాకరువుదీర - వన్నె
లన్నిజూపరా॥ నిన్ను॥ యిలనులింగము గుంటపురి - నిలయ
శ్రీగోపాలకా యెలమంచి - ఆదెయ్యాఖ్యుని - కలుషాళిబోజి
మ్మరా॥ నిను॥ (26)

ఫీలురాగం—ఆటతాళము.

మరచిన మరుపురాదె - మానిని నీపై భ్రమ॥ మర॥
మదుని విరిశరములకు - తరుణిరో తాళను తాళను తాళను॥
మర॥ చేసిన స్నేహము బాసుట నీమది - వాసిగ రాయియని
వర్ణన జేయవలె జేయవలె జేయవలె॥ మర॥ నవ్వైనరత్నము
లు చయ్యనరాలును - వేయ్యేల నీతో సరి తొయ్యిలి లేదిల
లేదిల లేదిల॥ మర॥ అందమౌ పూలచెండ్లు చందముపాలిండ్లు
సుందరివేగనను పొందవె పొందవె పొందవె॥ మర॥ బాసలు
జేసియు మోసముజేసితివి - దోసముగాదె నీకు భాసురాంగి తా
ళను తాళను తాళను॥ మర॥ యిలను లింగముగుంట నిలయు

నిసాటిగా - చెలియరో నన్నేలుము పలుమాటలు వలదికను వలదికను వలదికను॥ మర॥ (27)

ముఖారిరాగం—ఆదితాళము.

వరాలయ్యానా మొరాలకించర - బిరాన వేడితిరా పరాత్పర॥ ము రాసురాంతక ధరాధినాయక - పరామరిక యుంచరా- పరాత్పరా॥ వరాల॥ ఖరాదిదైత్యుల గురంబునను ఘన - శరావళిని ద్రుంచినా పరాత్పరా॥ వరాల॥ దండిరావణుని మొండు తలలు యిల - ఖండించిన కోదండధారి హరి॥ వరాల॥ మించి వాలినటుపొంచి మృగములకు - నెంచి ద్రుంచిన విరించి వినుతహరి॥ వరాల॥ అంచితముగ యెలమంచి ఆదెయను గాంచి బ్రోవరా - కాంచనాంబరా॥ వరాల॥ (28)

నాదనామక్రియరాగం—ఏకతాళము.

కావవేరామ కైవల్యధామ - భావజారి బాణాసనఖండన - దేవేశ్వరనుత దీనజనావన॥ కావవే॥ ౧ సారహీనసంసారములోబడి - దారిగాన దరిజేర్చుబిరాన॥ కావవే॥ ౨ దండధరుని బాధలు బడజాలను - కుండలిశయనా- చండపరాక్రమ॥ కావవే॥ ౩ దండమిదిగో కోదండపాణి యఖి - లాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకా॥ కావవే॥ ౪ పరమభక్తులను పాలించెడి నీ - బిరుదుమరచితివె - సరసిజనయనా॥ కావవే॥ ౫ ధారుణిలింగముగుంట పురీశ్వర - ఘోరదనుజసంహార పరాత్పర॥ కావవే॥ ౬ (29)

ముఖారిరాగం—అటతాళము.

భళిభళి గోపిదేవమ్మా - సుతుని - బంటుతనములు -

వినవేకొమ్మా॥ భళి॥ కొడుకుమందకుబోవ - కోడలిచెయిబట్టి
దుడుకుపనులుజేసె - జడుపింతయును లేక ॥ ఉడుగుమనుమిక
చెడుగుణంబులు - కడునిజంబుగ ఘనతదక్కదు - పుడమిలో
యీలాటిపనులకు - చెడును సంసారంబు సిద్ధము॥ భళి॥

*   *   *   *   *

భళి॥ ౨ యిల్లాండ్రము గామటమ్మ-
మమ్మల్లాఱిజేయ తగునమ్మ - చల్లనమ్ముచును మా పిల్లవీధికి
బోవ - బిల్లకరములుబట్టి - చెల్లునాయో తల్లి - పల్లవాధ
ఱి యిల్లుజేఱియు - తెల్లవాఱును కొల్లలాడిన - మల్లెమొగ్గలర
వికెలును శోభిల్లు కోకలు నిత్తుననెనట॥ భళిభళి॥ ౩ బాలకృ
ష్ణుని చేతలన్ని - చూడ - చాలవేడుకయౌ నింకెన్ని - తాలి
మిగల్గిపింతజెప్ప నేర్తుము-చాలు చాలికనుండ - జాలమీవూర
యే - లీలనైనను పరమకృపతో మేలుగా యెలమంచి ఆదె
య నేలుదొరతో చెప్ప జెప్పిన - బాళిమీఱగ బ్రోచు మమ్ము
ల॥ భళి॥ ౪ (30)

జంఝూటిరాగం—ఏకతాళము.

ఏమిర బాలగోపాలకృష్ణా హరి - నీమము చెడి దుర్నీ
తి జరించెద॥ వేమిర॥ కామముచే పర - కాంతల గోరుట -
నీమముగాదను నీతులు వినరా॥ ఏమిర। ౨॥ బాలుడవై యీ
లీల జరించిన - చాలనవ్వుదురు సరసిజలోచన॥ ఏమిర। ౩॥ ప

రులయింద్లకును పలుమారునుజన - సరసముగాదుర సురుచి
రాకార॥ ఏమిర। ౪॥ వాసిగఆదెయ దాసుని బ్రోచిన - భా
సురాంగ సె - బాసుగాదిర యిది॥ ఏమిర। ౫॥ (31)

అసావేరిరాగం—ఆటతాళము.

మట్టమ్మయికజన్మము- బుట్టకుండగనాకు - గుట్టుగుర్తు
లుదెల్పవె- చట్టలోపలనున్న దీని- గుట్టుదెలియక - రట్టుజెందితి
గట్టిగా నీపాదములునే - పట్టిగొలిచెద పరమభక్తితో॥ మట్ట॥
తల్లిదండ్రిగురువు - దైవమునీవని- యుల్లమందుననమ్మితి- కల్ల
సంసారంబులోబడి- తల్లడించుచున్న వాడను- తల్లివై రక్షించు
కల్పక - వల్లిజన్మము మరలలేకను॥ మట్టమ్మ॥ ౨ ఒంటిస్తంభ
ముమేడ - మింటిశిఖరములోగను - గొంటికంటిలో విరాటుని-
తుంటవిల్లోకుండింటనార్గురు- వెంటబడి బాధింపుచుండిరి- తంట
లును వదలించి నన్నీవంటివానిని జేయుజననీ॥ మట్టమ్మ॥ ౩ యి
ప్పుడో యెప్పుడో వొప్పుగ యీతనువు - నిప్పులపాలుగదా-
అప్పునను తప్పునను పరహాల - కుప్పును నీవున్న నాకును -
ముప్పువచ్చునె యెన్నటికి నీగొప్పవాడననంగ జెల్లును॥ మ
ట్టమ్మ॥ ౪ ఆరుమూడువాకిండ్లు - అందమైనగృహము - నందు
వింతలుదెల్పవే - పరినీసరికొండ మట్టమ - లేరునాసగిదుష్టులం
నదు- జేరియిరువైఅయిదు తత్వము - మీరియున్న పరాత్పరుం
డవు॥ మట్టమ్మ॥ యిలనులింగంగుంట - యెలమంచి ఆదెయను-
యేలీలకడతేర్తువె - చాలువేయిస్తంభాలమేడలో - ఫాలభా
గమునందులోపల- లీలజ్యోతులసందువెల్గే- నిరామయంబై నిలి
చియున్న॥ మట్టమ్మ॥ ౬. (32

బ్యాంమస్వరము — జుల్మతాళము.

కుందరదన నీమోము - యిందుజూపవదేమె ఓచెలి॥ కుంద॥ అందగాడనుగాన - సందేహింపగనేల॥ కుందర॥ ౧. యింతిరో నీచనులుపూంల - బంతులనగనలెనె ఓచెలి - దంతిగమనరో యింత - పంతమేలనె నాపై ॥ కుంద ॥ ౨. నడకనెన్నుటకునుభుజగ - నాయకునకు వశముఓచెలి - పుడమిలో నీవంటి కముజాణలేదంటి॥ కుంద॥ ౩. నోటవచ్చుమాటరత్నాల- మాటలనవచ్చు ఓచెలి- పాటలాధరిరతి - కూటమొసగవె భళి॥ కుందర॥ ౪. పిలిచినపలుకవదేల - నిలిచిమాటలాడవె చెలి- కలికిమూరునిపూవు - ములికిముత్యాలకొలికి॥ కుందర॥౫. యిలను లింగముగుంటపట్టణ - నిలయగోపాలుడనె ఓచెలి। అలుకులేకఆదెయాఖ్యుని। కలుషావళి ద్రుంచివై చెద॥కు॥33.

శ్రీరాగం — ఆదితాళము.

ఎంత వేడిన దయరాదేమినీకు । పంతమేలరనాథ॥ఎం॥ కంతుజనక ప్రార్థింతును నేనిపు । డంతరాత్మనీచెంత చేర్చి నా । చింతదీర్చి శిరులిచ్చిబ్రోవుహరి॥ ఎం॥ కాయముస్థిరమేమియును లేదు । జేయుముమాకు శ్రీకు। శ్రీయుతమగు మీచరణంబులకును । వేయువిధంబుల వేమరుమొక్కితి । గాయకున్న వేకరుణాకరహరి॥ వాసవాదిసురవినుత । భాషాపతినిగన్న అసించిన విభీషణాకులను । గాసిదీర్చినట్టి ధరఆదెయ । దాసునేలుమీ । శేషశయనహరి॥ 3. (34)

శంకరాభరణరాగం — ఆదితాళము.

చలమేలరా। ఏలా। తాళజాల॥ చల॥ చాలనిన్నువల

చినేను- పాలబడితిగోపపాల॥ చలమేలరా॥ ౧. రద్దీకను । వద్దు ముద్దురయ్య । ప్రొద్దుబోయెరారసామి । సుద్దులేలనిద్దురాకు॥ చలమేలరా॥ ౨ పూలపాన్పున । జాణపవ్వళించు । నవ్వుగేరు మోవిపానక మివ్వనాకు రవ్వలేల॥ చలమేలరా॥ 3. ధరలిం గము । గుంటపురిపి వెలయు । దొరవునీవె ఆదెయాఖ్య । మొర ను వినియు బ్రోచువాడ॥ చలమే॥ ౪. (35)

ఫీలురాగం—ఆటతాళము.

సీతామనోహర । సేవితామరనిర । చేతోభవాకార , పాతకదూరా॥ సీతా॥ తరణికులేశ్వర । తాటకసంహార । ఖర దూషణాది రాక్షసవిజితశూర ॥సీ॥ వాసవాత్మజహరణ। వర మృదుభాషణ । దాసజనావన । తామరసనయన॥ సీతా॥ 3. మారుతివరద సన్నుహితదయాస్పద । వారిధిగర్వాంధ । కార మార్తాండ॥ సీతా॥ ధరను లింగముగుంట । పురియందు నెల కొన్న । సరసిజనాభ - దశరథవరతనయా॥ సీతా॥ (36)

కల్యాణిరాగం—అటతాళము.

రామచంద్రహరి - ఘోరాసురారి॥ (శ్రీ)రా॥ నేరా ములెంచక నీరజనాభనను - కూరిమిబ్రోవరాద - మారుతివ రద॥ శ్రీరా॥ ౧ పావనచరిత - పరమేశవినుత - రావణగర్వ జిత - రమ్యగుణసంయుత ॥శ్రీరా॥ ౨ కౌసల్యాపుత్ర - కంజా తనేత్ర - వ్యాసాదిమానసస్తోత్ర - వరమృదుగాత్ర॥ శ్రీరా॥ 3 పాపౌఘదూర - పాలితధీర - చేపట్టిరక్షించరా - సీతామనో హార॥ శ్రీరా॥ ౪ ఆదెయదాస - అమలహృద్వాస - మేదినీశ లలామ - మిత్రకులధామ॥ శ్రీరా॥ (37)

* ద్విపద. *

శ్రీకరమోక్షలక్ష్మీమనోవిభుడు । లోకపావనుఁడు సుశ్లోకమానసుడు । దేవాదిదేవుండు దివ్యప్రభావు । డాదినారాయణుం డంతరాత్ముండు । నఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకుడు । మఖవాదిసురలసమ్మతిబ్రోచువాడు । నాగురుండై వేదనన్నుద్ధరించె । రాగాదిద్వయదోష రహితుడై సచ్చి । దానందమూర్తియై యలరినవాని । పూనిసద్భక్తి యేప్రొద్దునుతింతు । నట్టిశ్రీగురుడు నీయవనిజన్మించె । మట్టమ్మయనమహా మహిమబెంపొంద । నామానినీమణి నరయంగ కేవ । లామోక్షలక్ష్మి యటంచనవచ్చు । భక్తులచింతలు బాపగానాది । శక్తియైధరయందు జన్మించెమించి । నామెయందున లక్ష్యమమరంగ జేర్చి । ధీమహితుండనై దివ్యోపదేశ । మునుబొందియానందమున దేలియాడి । గనుగొనగల్గె నెక్కడనైననీదు । దివ్యరూపంబని దిరుగుచు నేను । భవ్యమానసుడనై పరిపరిగతుల । గొనియాడి మేలమంచి కులసింధుచంద్రు । డనునాదెయాహ్వయుండను సాధుజనవి । ధేయుండగురుభక్తి ధీవిలసితుండ । నేయెడతప్పులు నిందున్నజూచి । సవరణజేసిన సత్కవీంద్రులను । ప్రవిమలభక్తితో ప్రార్థింతుధరను

మంగళహారతి.

ఆనందభైరవి—ఆదితాళము.

మంగళమిదిగో । రఘుపుంగవ జయజయ॥ మంగళ॥ మంగళవిగ్రహా । మదదైత్యనిగ్రహా । సంగరశూరశుభాంగ కృపాంతరంగ॥ మంగళ॥ తరణికులాధిప । గురుతరవిజయా

టోప । హారవపురహారచాప । సరసానులాప చిరతరానంద రూప। సేవితాఖిలభూప॥ మంగళ॥ ధరను ఆదెయదాస'। వర దసుగుణవిలాస । గిరిచరపాలిత । సురమునివినుత । షరషం ధినిర్జిత । పాథోధిశోషిత ॥మంగళ॥

శ్రీగురవేనమః.

కందార్థములు.

కం॥ గురుసేవ కోరిచేసిన । దొరకును కైవల్యపదవి దోషములణగుః । పరిపరి విధముల దెలియక । పరుగులుబా రకను మనస ॥ పాటించి వినవే ॥ పరబ్రహ్మమును భావించి గనవే । యేటికి భ్రమ నీకింకేటికి యీతనువు । కాటికెగాని యీలాటిచేష్టలుమాని ॥ పాటించి వినవే । పరబ్రహ్మమును భావించి గనవే॥ (1)

కం॥ శ్రీగురు మహిమలు యిలలో । బాగుగ గన్నట్టి వారు పరమపవిత్రుల్ । భోగంబుల కాశించియు । రాగద్వే షమును విడక॥ రాదుగముక్తి । మనసానీకు లేదుసద్భక్తి। సా ధనసంపద బోధ తెలియకను యీ । మేదిని బుట్టుట మేలనెద వందుచే ॥ రాదుగముక్తి। మనసానీకు లేదుసద్భక్తి॥ (2)

కం॥ గురువును నరుడని మరిమరి। గురు లెరుగక గొంద రంద్రదు గుణవిరహితులై । పరికింప నట్టివారల । నరపశువుల టంచు బలుక ॥ నగు ధరలోన। జన్మంబునెత్తగ మంచిదగునా అగణితానందస్వ । యం ప్రకాశుండైన భగవంతుగననియీ। పాడుదేహము గాల్ప ॥ నగు ధరలోన। జన్మంబునెత్తగ । మం

చిదగునా॥ (3)

కం॥ యిలలోపల గురుమూర్తిని। తెలియక బహు మాయకలిత తిమిరములోనన్। గళవళపడి చెడిపోకుము। షట్విధముల గురుని జేరి॥ పట్టుపదములను మనసా। విరుగగొట్టు మదములను గుట్టు తెల్పినయట్టి గురుడె సర్వంబని। పట్టువిడకు విడిన నష్టమునీగెదవు॥ పట్టుపదములను మనసా। విరుగగొట్టు మదములను॥ (4)

కం॥ పంచదశాక్షరి నెరిగిన। సంచిత కర్మములు నెల్ల సమయించుభువిన్। ద్రుంచును యీషణత్రయముల। ద్రెంచును సద్గుణములను యిది॥ దెలియవె మనసా। బ్రహ్మమునీలోపలనుండు మనసా। పంచవింశతి తత్వ భావము తెలిసి। ప్రపంచాతీతునిగన్న। బాయునీ జన్మమని॥ దెలియవె॥ (5)

కం॥ తనలో వెలిగెటి వానిని। మనమున గుర్తించలేక మానవులెల్లన్। ఘనముగ మునివృత్తినిగొని। వనముల కేగినను ముక్తి॥ వచ్చునాయన్న। నిజముగ మేలు దెచ్చుటనున్న। దానధర్మంబులు మానాక జేసిన పూని సద్గురువుల పూజ జేయక ముక్తి వచ్చునాయన్న॥ (6)

కం॥ వ్రతములు క్రతువులు చేసిన। సతతము గోవత్సభూమి సంఘ మొసగినన్। వెతలబడియాత్రలన్నియు। క్షితిలో దిరిగినను ముక్తి॥ చేకూరదయ్యా అతనికి జ్ఞాన మమరదోయయ్యా। ధాత నుదుటను మూడు గీతాలు వ్రాసిన రీతి చెల్లును వేరే రీతి చెల్లదు ముక్తి॥ చేకూరదయ్యా॥ (7)

కం॥ బంధువులు గలరు నా కని। అంధునిగతి బల్క

బోకు మతిమూర్ఖుడవై । యిందిర రమణుని కన్నను । బంధు
వులున్నారటంచు ॥ బల్కాకె మనసా- అందులనీవు జెందెదవె
హింసా మందమతివిగాక కందర్పజనకూని సుందరపాదార
విందాములను మరచి॥ బల్కాకె మనసా॥ (8)

కం॥ ఇలునిల్లాలనియును తన । తలిదండ్రియు । నాప్త
మిత్ర తనయులనియునీ । యిలదుర్భ్రమ లనుజెందకు । మూల
ము లేనట్టి తనువు॥ మురవాకేమనసా । యెవరికివారె । యెరు
గవెమనసా । కాలమంతయుదీరి । కాడుజేరేనాడు । జాలిచె
నవరైన । జరిగేరనీవెంట॥ మురవాకెమనసా॥ (9)

కం॥ మానవ జన్మంబెత్తియు । జ్ఞానము లేకున్న వాని
ఖరమనవలెరా । మీనము వలలోజిక్కియు । ప్రాణములను
విడచునట్టి॥ భావమదేల । చానలవలలో జిక్కుటమేల । కను
గొనజ్యోతిప్రకాశుడౌ శ్రీగురుని । తనలో వెల్గుచునున్న తాగు
ర్తించగలేని॥ భావమదేల॥ (10)

కం॥ ఎక్కడి మనసంసారం । బెక్కడితలిదండ్రి బంధు।
లెక్కడిసుతులు । ఛక్కిది సత్యమదొక్కటె । నిక్కముగురు
పాదములకు॥ మ్రొక్కవేమనసా । నిక్కులుమాని । గ్రక్కు
నమనసా । కుక్కవలెనునీవు । పెక్కువిధములబోక । చక్క
గగురుపూజ । మక్కువతో జేసి॥ మ్రొక్కవెమనసా॥ (11)

కం॥ అజరుద్రాదుల కందక । త్రిజగంబులు నిండియుం
డి । దేవవిభుండై । నిజగురుని చెంత జేరియు । పూజలుతా జేయు
వారే॥ పుణ్యపురుషులురా । భువిలో వారే। పూజ్యులువినరా।
రాజకీకులుమాని । గాజుకుప్పెలోజ్యోతి । తేజరిల్లుచునున్న ।

తీరు వెలయువారె॥ పుణ్యపురుషులు రా॥ (12)

కం॥ పట్టిదియీసంసారము । గుట్టును దెలియంగ లేక । కూలెదరిలపై । పుట్టలో చెదలును పుదయము । పుట్టియు । సాయం౹తమునకు॥ గిట్టినమాడ్కి । జగములుపుట్టు । గిట్టు నెప్పటికి । గట్టిగ సరికొండ మట్టమ్మగురుని చే । గుట్టు దెలసినవారు । పుట్టరు పృథివిలో॥ గిట్టినమాడ్కి॥ (13)

ద్విపద.

తల్లిదండ్రియు గురుదైవంబునీవె। కల్ల లేకనుజగత్కర్త వునీవె। పదునాల్గుభువనముల్ బాగుగనీదు। ఉదరంబులోనిల్పియున్న దేవుడవు।జలబుద్బుదముల భాస్కరుడంపినట్లు। కలసికల ముకనుంటి కల్లయుగమునను। కావుననిను నేను గనుగొన లేక। భావమందునదలచి ప్రార్థింతునిన్ను। ఘనతరంబుగతల్లి గర్భంబు వెడలి। దినదినవృద్ధిచే దేజరిల్లుచును। బాల్యకౌమార యవ్వన ప్రాయమందు। గొల్వ లేకనునిన్ను కోరికమీర। భామామణులవలనుబడి లేవ లేక। కామమోహాముల నేగాఢాంధకార। మునబడిగొన్నాళ్లు మూల్గుచునుంటి। మనమున దెలియక మగ్నతజెంది। వాతపిత్తశ్లేష్మవ్యాధులచేత। పాతకుడనై బహుబాధలబడుచు। భీతినొందితిగాన ప్రియముతో వినుడి। పాతకౌఘవిదూర పాలింపునన్ను।నీవుదప్పగ నాకు నితరులెవరిలను కావను బ్రోవను కీర్తవునీవు। నన్నుద్ధరించుటకు నవతరించితివి। సన్నుతచారిత్ర సదమలహృదయ। సరికొండమట్టమ్మజగదాంబవమ్మ। సరియెరవసుధ నీసరినీ వెగాక। అగణితంబైన భక్తాళినిబ్రోవ। జగతికిదిగిన బుధజనకల్పవల్లి। గురురూపమెత్తిన కువలయ నేత్రి

కరమర్ధిమీార లింగముగుంటనున్న యెలమంచి ఆదెయనుయెడ బాయరాని। కరుణబ్రోవుముతల్లి కలకాలమెల్ల॥

కీర్తన.

గురినిల్పి చూడండయా- మీాలోనెమీారు॥ గురి॥ గురినిల్పిచూచిన మరుగింతయునులేక గురుడెగన్పడునుయే। కరణినైనమీారు॥ గురి॥ గురుప్రలచేమీారు। మరుగులుదెలసిన। పరమార్థమునుమీారు। కరతలామలకమా॥గురి॥ చంచలగుణములు। ద్రుంచివేసియును। యీా పంచదశాక్షరి పఠియించిమీారు స॥ ద్గురి॥ అర్థముకొరకు నిరర్థకముగమీారు। వ్యర్థులయిగూలుదురు। సార్థకమేమిగలదు॥ గురి॥ వాదమువిడచి కుల। భేదమునణచియా। నాదస్వరూపుని। పాదముదెలసినమేలు॥గురి॥ గట్టిగసరికొండ మట్టుమ్మగురునిచే। గుట్టుదెలిసినవారు। పుట్టరుభూమిపై॥ గురి॥ యిలనులింగముగుంట। నిలయునిమదినిల్పి। యెలమంచిఆదెయ కలదెల్పె ఘనులార॥ గురి॥

కీర్తన.

ఆంజనేయ నన్ను బ్రోవవేగా। శత్రుకుంజరహార్యక్ష। శౌర్యసార॥ ఆంజ॥ రాముసోదరునకు మూర్ఛవ్రాగ॥ నీమమున సంజీవిదెచ్చితివేగా॥ ఆంజనేయ॥ వారిధిసిదాటి లంకకుబోయి। సీతనారీ జాడదెచ్చితివోయి॥ ఆం॥ పుట్టినపుడే భాస్కరునిబట్టి క్షుధను। అట్టేఫలమని మ్రింగినట్టి॥ అంజనేయ॥ కపికులాబ్ధి మృగాంకనీవింక। నన్ను కృపతో రక్షించులేకశంక॥ అంజనే॥ యిలనులింగముగుంట। పురవిహారా। దయనుయెలమంచి ఆదెయనుజూడుధీరా॥ ఆంజనేయ॥

ద్విపద.

శ్రీకరంబైన యీ సృష్టిలోపలను । ప్రాకటంబుగజనుల్ పరిపరిగతుల । ఎవరని యడిగిన యేమిదెల్పుదును। వివరింతుసద్భక్తివివరంబుగాను।ఉపదేశమనుదేశ మొప్పగాగలదు। కపటమానవులకు గానరాకుండు । కాయాపురంబు మాఘన పట్టణంబు। వేయువిధముల సరివెదకిన లేదు। అప్పురంబునయేడు అంతస్తులు। గొప్పమేడయుగల దుకూర్మితో వినుడి పదునాల్గులోకముల బాగుగమీరు। వెదకినను గన్పడదు వివరింతుమీద। గలగుయచ్చటను క్కాంతమాజనని। పలువిధంబుల మనల పాలించునట్టి।ఓంకారస్వరూపు డౌనరమాజనకు। డకలంకుడును సచ్చిదానందుడతడు। ప్రేమతో వారికి పెక్కుచంద్రసుతులు భూమిలోనున్నారు పూజ్యులై వారు। వారిముచ్చటవైభవం బెన్నగాను। కోరినవారికి కోర్కెలిచ్చుచును। నున్నారుగాన సద్యోముక్తినొసగ। విన్నవారై మీరు విశదంబుగాను। పట్టుడు గురుపాదపద్మముల్ భక్తి। గట్టిగా మిమ్ములకడతేర్చివేగ। ఉపదేశమనుదేశమునకుగా జేసి। యపరిమితానంద మందగా జేయు। యెలమంచి ఆదెయ యిట్టిమహిమలను। సలలితంబుగదెల్పె సజ్జనులార॥

కందార్థములు.

కం॥ చదువులు చదివినఫలమా । విదితంబుగ సత్యవాక్య వివరమెరుగకన్ । అదినాదియిదియునాదని తుదమొదలెరుగకను బ్రేలు॥ దురు భూమియందు। జనములు గూలుదురు భవములందు। యిదియేటిపరసము యిదియేటి యరుసము ము

దమొదవునట్టి యామున్క్తిగానక బ్రేలు॥ దురు భూమియందు॥

మూలము లేనిశరీరము । కాలంబునుదీరినపుడె కాటికి జే రుగ। మేలుగనాపల్కులువిను। ఏలను నీకింతమోహ॥ యింతే చాలునురా। యిహసౌఖ్యము। లెంతటివిగనరా ।సంతసమునగు రుని చెంత జేరి బుధు। లంత మేలనగ జ్ఞానానందమయుడగుము యింతేచాలునురా॥

కీర్తన.

వట్టిది యీసంసారం దీనిగుట్టుదెలియుసి స్సారం । చట్ట లోపల వెల్గుచున్న వి । గాట్లను గనుమికనిట్టముగాను॥ వట్టి॥ మచ్చకంటులనుజూచి । బహుమెచ్చెద వేమి ఛీఛీ। తుచ్ఛభోగ ములకిచ్ఛగించినను ॥ చిచ్చులోబడెదవు। సిద్ధమునుమ్మికి॥ వట్టి॥ మూడుగుణములనువిడిచి గురుమూలము గనుగొని తరచి । చూడు ఆరుపై మేడలోపల । మోడివేసి యాముక్తి కాం తను॥ వట్టిది॥ దారపుత్రులనసేల । భ్రమదబ్బరయుసి కినవేల। సారము లేదిది । భారమానుగద । చేరుమాసివిక । (శ్రీ)గురుస న్నిధి॥వట్టిది॥ కాయము స్థిరమనినీవు । యిల మాయకులోబడి నావు । ప్రాయమందు గురుపంచను జేరక । ధీయుతుడవునై తేజరిల్లెదవు॥ వట్టిది॥ గట్టిగాను సరికొండ । గురుమట్టమ్మచెవిని యుండ । యిట్టిదనుచు యెలమించి ఆదెయ । గుట్టుదెల్పెగద కుదురుగ ధరలో॥ వట్టి॥

సంతోషమాయెను సబ్ - అశిష్టాంటు యినస్పెక్టరు ధారగారు - చింతాలు దీరెను (శ్రీ)కాంతుని గన్గొనినట్లు॥ సం॥ యండవానలగాలి కేంచేయుటాయెనెట్లు - నిండు కారుణ్యరస

ముండి బాలురయందు ॥ స॥ తల్లి దండ్రులకన్న దయను గ
లిగియు మీరు - పిల్లలఁబ్రోవు చుంతో ప్రేమమీర నరుదెంచు
ట॥ సం॥ మించి మీకృపచే మద్భాగ్యమే టీచరుగారు - మం
చిపాటలు చదువు మించిబోధించెగాన॥ సం॥ కమలములును ర
వి కౌదురుజూచిన మాటికి - విమలమగు మీరాక కిచ్చగించి
యుంటిమి॥ సం॥ ధరను లింగముగుంటపురిని వెలసినశ్రీ - ధరు
డు బ్రోచు మిమ్ము మీకరుణచె మమ్ము నేలు॥ సంతో॥

Rama & Co. Series No. 23.

1, 2, 3, 4 తరగతులకు

నోటిలెక్కలు, యుక్తిలెక్కలు.

Mental Arithmetic

For

The 1st, 2nd, 3rd & 4th STANDARDS.

గవర్నమెంటు ట్రైనింగుస్కూలు రిటైర్డు హెడ్మాష్టరు,

మహాకాళి సుబ్బారాయఁడుగారిచే

రచియింపఁబడియె.

పబ్లిషర్సు

రామా అండ్ కో

హెడ్డాఫీసు, ఏలూరు,

కృష్ణాజిల్లా.

బ్రాంచి:—తర్లపాడు, నెల్లూరుజిల్లా.

Revised and Enlarged Edition.

PRINTED AT THE RAMA PRESS, ELLORE.

1916

 [వెల 0-4-0.

పీఠిక.

1. మనోగణితమునం దంతగా శ్రద్ధయుంచి యుపాధ్యాయులు బోధింపకపోవుట మిగుల శోచనీయమైనసంగతిగా నున్నది. ఇంటిలెక్కలయందు గాని బజారులో నేమైన కొనునప్పుడుగాని వాని యావశ్యకత కానుపింపక మానదు. గణితమందు త్రైరాశికము, వడ్డీలెక్కలు మొదలగు నేపద్ధతులైన నేర్పబూనునపుడు ముందుగా నాపద్ధతులమీఁది తేలిక లెక్కలను నోటిలెక్కలుగా బోధించినపిమ్మటగాని యాపద్ధతులను బాలురు సులభముగ గ్రహింపజాలరు. కాఁబట్టి యింత యుపయోగకారియగు నంశమును ఎంతో మాత్రమును నిర్లక్ష్యము చేయఁగూడదు.

2. నేను వెనుక 1902 వసంవత్సరములో ప్రైమరీనోటిలెక్కలు నొకచిన్నపుస్తకమును వ్రాసి ముద్రించితిని. ఇపుడాపుస్తకములోనికి లెక్కలను, నవీనపద్ధతుల ననుసరించి మొదటినాల్గుతరగతులకును ప్రయోజనకారియగునట్లు పుస్తకమును వ్రాసి ఏలూరులోని శ్రీరామా అండ్ కం వారు కోరినందున ఈపుస్తకముయొక్క కాపీరైటును వారికి అమ్మివేసి దీనియందు సుమారు 750 లెక్కలు వేయబడియున్నవి.

3. ఉపాధ్యాయులు ప్రతిదినము అరగంటకాలము తరగతివారందఱు ఈపుస్తకములోని కొన్నిలెక్కలను సాధకముచేయునట్లు చేయుటయేగాక లెక్కలను మార్చిమార్చి అడుగుచుండవలయును.

4. పఠకములను, మానములను కంఠపాఠము చేయింపవలయు నేను వేరుగా చెప్పనక్కరలేదు.

పూళ్ల
1-12-11

ఇట్లు,
మహాకాళి సుబ్బారాయుడు,
రిటైర్డు హెడ్‌మాస్టర్,
గవర్నమెంటు ట్రెయినింగు స్కూలు,
గుంటూరు.

1, 2 తరగతులకు
నోటిలెక్కలు.

1. అణాకు 2 పండ్లవంతున 3 అణాల కెన్నిపండ్లు ?
2. ఒక్కొక్కనికి 3 పండ్లవంతున 9 పండ్లు ఎందరికివచ్చును?
3. ఒక్కొక్క బాలునికి 2 వంతున 4 గురికి ఇచ్చుపండ్లు ఒక్కొక్కనికి 4 వంతున ఇచ్చినట్లయితే ఎందరికివచ్చును?
4. 16 పండ్లుగల గంపలోనుండి ఒక్కొక్కపిల్లవాడు 3 వంతున 4 గురు తీసికొన్నట్లయితే ఎన్ని మిగులును ?
5. నావద్ద 6 జతలచీరెలున్నవి. అనగా ఎన్నిచీరెలు ?
6. 8 కాళ్ళుగల ఎడ్లు అనగా ఎన్ని ఎడ్లు ?
7. ఎద్దుకు నాలుగు కాళ్ళవంతున 3 ఎడ్లకుగల కాళ్ళెన్ని ?
8. ఒకడు డజనుపండ్లు 6 డబ్బులకుకొనెను. ఒకడబ్బుకెన్ని ?
9. నీవద్ద 5 పండ్లును నావద్ద 7 పండ్లునుఉన్నవి. ఇద్దరివిఎన్ని?
10. నీవద్ద 4 పండ్లును, నావద్ద 7 పండ్లును ఉన్నవి. నావద్ద ఎన్ని ఎక్కువ ఉన్నవి ? [నీవద్దఎన్నితక్కువ?
11. నావద్ద 10 పండ్లును, నీవద్ద 6 పండ్లును ఉన్నవి. నాకంటె
12. నాకుడిచేతిలో 4 రూపాయలున్నూ, ఎడమచేతిలో5 రూపాయలున్నూ, జేబులో ఒక్కరూపాయియునున్నది. అన్ని కలిసి ఎన్ని ? [వచ్చును ?
13. నావద్దనుండు 6 దమ్మిడీలను మార్చితే ఎన్నికానులు

14. ఒకచోట 15 రూపాయలున్నవి. మూడేసి రూపాయలను ఒక పోగుగా పెట్టినట్టయితే ఎన్నిపోగులగును ?

15. ఒకగంపలో 16 పండ్లుగలవు. వానిలో 11 పండ్లుతింటె ఇంక ఎన్నిమిగులును ? [ఎన్నిపండ్లు కొనవచ్చును ?

16. ఒకనివద్ద పావులాపున్నది. వాడు కానికి ఒకటివంతున

17. రామునివద్ద 11 గోలీలున్నవి. రంగయ్యదగ్గిర 9 ఉన్నవి. రాముడు రంగయ్యకు ఎన్నిఇచ్చితే ఇద్దరివద్ద సమానము గా నుండును ? 18. 18 అనగా నెంత ?

19. రూపాయకు అర్ధరూపాయలెన్ని ?

20. ఎన్నిపాతికలు అయితే ఒకటి అగును ?

21. 4 పండ్లను ఎన్నిపాతికలుగా చేయవచ్చును ?

22. 2 దమ్మిడీలకు 3 పండ్లుకొంటే అర్ధణాకెన్ని ?

23. 1, 2, 3, 4 5 వీనిని కలిపి మొత్తములోనుంచి 6 తీసి వేస్తే ఎంతమిగులును ?

24. 16 తో ఎంతకలిపితే 20 అగును ?

25. 30 ని ఎన్ని పదులుగా నుంచవచ్చును.

26. 20 లో ఎన్ని 5 లున్నవి ? [ఎందరికివచ్చును ?

27. ఒక్కొక్కనికి 3 డేసి రూపాయలవంతున 15 రూపాయలు

28. ఒకపుస్తకము అర్ధరూపాయవంతున డజనువెల యెంత ?

29. ఒక పిల్లవాడు తనవద్దనున్న 16 పండ్లలో సగముతిని వేసెను. ఎన్ని వానివద్ద మిగిలియున్నవి ?